

מ ר ט י כ ל מ ט ב' 84

מישיבת ועדת הכספים, ביום ד', 16 במלול תשי"ג
26.8.1955

בן כחנ:

א. סטוד	היו"ר י. גורדי
א. ציזלינג	ה. אריאב
ט. קלטר	י. ברוך
ז. שפיר	א. הרצפלד
	י. הררי
	ק. לוי

מך ארנוב - נציב טס הכנסה. מד זמנים:

ר"ר ברוש
מר פרזטר
מר קטרון - משרד המשפטים
ש. בזק - מזכיר
ש. ספיבק

סדר היום: מדק לתיקון בקורת מט-הכנסה, תשי"ג-1955

היו"ר י. גורדי:

לפני שנשמע הצעות, אני רוצה לקרוא טכונ של נציב טס הכנסה לשאלות חבר הועדה ציזלינג, בישיבה ביום 20.8.55 (קורא את הטכונ).

מר ארנוב:

כל הכנסת המט טחבורת היתה 8 1/2 מיליון ל"י. פירושו של חבר שההכנסה שלהן לצורך טס היתה 17 מיליון ל"י.

היו"ר י. גורדי:

מה היה אחוז השתכרות החבורות במט הכנסה במשך כל השנים, במשך כל שנה ושנה?

אנחנו עמבנו את ההצעה בטעניפים 6,5,4,5. חבר הכנסת ציזלינג הודיע אתמול לו שורה של הצעות נוספות, ובשמע אותן.

א. ציזלינג:

אני מבצע שהמדינה תביע לפקודת טס הכנסה לתוקן כך: במקום טעניף-קטן 5 בפקודת טס הכנסה יבוא טעניף קטן זה: שר האוצר יפרסם לא באותה משלש השנים לאחר תום כל שנת שומה, רשימה של חומר הנישומים המפורטת את סכום ההכנסה החייב במט... אולם באישור ועדת הכספים של הכנסת יהיה שר האוצר רשאי להוציא כהרשאות... כל אדם רשאי לעיין... "וכו". אנחנו מציעים רק בעניין של פרטות ובקורת, ואת התיקונים הקטורים במיעור המט הישיר, ואתן ההנהות שהצבנו גם בעבר בעניין טקבלי שכו וכו'. אנחנו בכנסים לחוקים הרנים ברכוש - כל מיני שאלות שהיו בטעמו שנויות בטחלוקת. אנחנו נשארים בטורים, אולי פרט לעניין אחד זה שאני קראתי עכשיו, לתחום התיקונים שאתם הבאתם אותם.

מר ארנוב:

אני מבין שהכוונה היא, שכל רשימת הנישומים, פרט לאותם אנשים שועדת הכספים תחיר לא לפרסם - אלה יהיו גלויים לעיני כל.

א. ציזלינג:

כוונתי, שלא יהיה צורך לפרסם את רשימת הנישומים טקבלי השכר, ושאפשר יהיה להחליט טאיזה סיבות - או טכניות או חיצוניות - למשל, לא לפרסם את רשימת האיטפורטרים.

היו"ר י. גורני:

אני כפה שאני זוכה, טובה בשנה שעברה שכל אחד יכול להיכנס ולעניין. אולם התעוררה שאלה נוספת: מה זאת ארורה לעניין. ביצר מעיינים ובטח. שנית, אם שהוכר על פרסום, יש הגיון לומר שאין צורך לפרסם את הטכניקים. שלישי, אם מניחים טראש שולדת הכספים תוכל להחליט על חלק מהנישומים, שאין ספרטטים, צריך לדעת מה הכוונה, לפני שמצביעים. אני, למשל, לא הייתי מצביע על הצעה כזו אלמלא ירעהי ביצר אסתמש בטכנות הזו.

א. ביזלינג:

בשנה שעברה אמד האוצר שהוא מקבל בלמודו את עניין הפרסום, אלא שלש בזה קשיים טכניים, ובחוק אטום כתוב: "רשאי לפרסם". אמרתיו אז שאני רוצה שיהיה חייב. אני מתחשם בהסבר הטכני, שמה יש קוטי טכני לעשות רשימות של המרוצים; ובכל מקרה שהדבר יוטבר, הועדה תחיל, אבל יצטרכו לבטח זאת. יש לצבור עניין בנתונים על סטודים כלכליים טכניים, ולא של מקבלי שכר. יש לו עניין לדעת כמה משלם המסך החקלאי, כמה משלם האימפורט, כמה משלמת התעשייה. אני מעוניין שיהיה פרסום כזה, ואני חושב שהצבור מעוניין בזה. הדבר ימנע הרבה מקרים של הברחה. לכן אני טחדש עכשיו את הגעתי ביתר חוקף, מאחר שטר האוצר בטשן השנה לא השתמש בזכותו לפרסם; ואם אנהנו רוצים לבדוק עכשיו את הדבר, איננו יורעים.

מר ארגוב:

הטעין הזה הוכנס לפני שנה, והוא בדרך כלל חדש ואיננו מקובל במקומות רבים אחרים. בדרך כלל קיים בכל מקום בחוק מס הכנסה - וזהו טעין ראשון ויטודי בחוק - טעין האומר שיש לשמור בסודיות גמורה על תשלומי המס של כל אחד. זה פוגע ברשות היחיד של כל אחד, אם ידעו מה הם עסקיו. זהו אחד הדברים שפוגעים בכבודו של האדם, וכאילו מתעבדים בעסקים. זהו יסוד היסודות של חוק מס הכנסה.

לעומת זאת רצו בנראה בשנה שעברה לעודד או לדרבן ענפים טכניים שהיו ספגרים בתשלומי המס - על ידי כך ששר האוצר יהיה רשאי לפרסם רשימת ענפים אלה, על מנת שיוקיעו אתם על הזנחת תשלום המס, כי זה עלול לעזור טכניקה צבורית. אבל מכאן ועד ידיעה עסקיו של כל אחד ואחד או התערבות - זהו אחד הדברים העומדים במתירה ליסודות של מס הכנסה כפי שהוא קיים בכל מקום.

א. טטום:

יכול להיות מקרה שאני רוצה שכן על ידי, יודע שהוא מתפרנס, ויש לי הרושם שמה הכנסה לא הגיע אליו. האם לא כדאי לחשוב שתהיה רשימה, לא של כמה משלמים ומה משלמים, אבל רשימה שאדע אם אותו אדם בכלל נכלל ברשימה של משלמי מסים?

מר ארגוב:

גם כיום, כל מי שיכנס למשרד מס הכנסה וירצה לדעת אם טישהו יש לו כרטיס על שמו אצלנו - אנהנו נענה לו.

מר סטרון:

זוהי ידיעה שבאה לך בחוקף תפקידך, ולכן אסור לעשות זאת. זה ברור ללא צל של ספק.

היו"ר י. גורני:

אני חושב שהדיון עם מר סטרון, ואם רוצים להבטיח זאת, צריך לעשות זאת בחוק - אם זה אינו מסתבר מהחוק הקיים. אבל מסתבר שהדבר רצוי מכל מקום. כשאני לעצמי, לא לחינם אמרתי שאני רגיש לנושא זה, ומשני טעמים: א) אם מתנהל בינינו ויכוח בטשן שנים, וכאילו אליבא דכולא רוצים לטהר את האוירה מטביב למס הכנסה בכל האמצעים, למנוע השתמטות ולהגיע לכך שאזרחים שחייבים במס ויכולים לשלם יעשו זאת - טוכרחים להפעיל אמצעים אפקטיביים. ואין לי הבטחון אם כל האמצעים שמופעלים קולעים למטרה ב-100%. זוהי האמצעי האפקטיבי ביותר שאפשר להפעיל, ויותר עליו הוא דוותר על חלק מהמטרה.

אבל אני מתנגד, והדבר הזה הוא לגמרי לסודת רוחי, שיהיה טעם כזה שכל אחד יכנס ויהטט בתיקים. אני הגעתי למסקנה ששר האוצר יפרסם רשימות. זה מה שיכול לטהר את האוירה. כדאי העבודה שתושקע בזה, והדבר הזה גלוי לעיני הצבור. נציב מס הכנסה & טוען בשם מושגים מקובלים שנתקדשו במשך וזרות. אני לגמרי אפקטיווס, & בקדושה הזו של הסודיות, ואני טטיל בה ספק. אינני בעד זה שיכנסו ויהטטו בתיקים, כי זה קלקול האוירה. פרסום רשימות הוא אמצעי טהור ומכובד העשוי לטהר את האוירה. על כן אמרתי שמוחי פתוח בענין זה, והייתי רוצה שנגיע למצב שבאמת יפרסמו את הרשימות האלה.

י. בדר:

נוסף להצעות שהצעת, אני מציע תוספת לסעיף 4(3), שהוא הסעיף על הרשימות: "שר האוצר יפרסם בנוגע לשנת השומה 1953/54 ובנוגע לכל שנת שומה שאחריה, תוך תשעה חדשים אחרי תום שנת שומה, רשימה המראה את סך מס הכנסה של כל תאגידים והיחידים שהסעיפים 19א, 19ב ו-19ג חלים עליהם".

א. ציזלינג:

אני רוצה לקבוע שהצעתו בוטלה על-ידי היו"ר שלא כתכונה. על התיקים דבר מר ארגוב, ולא כהצעתו. אני חוזרת על ההצעה שיטבה בחוק בניה, בשינוי מלה אחת ובתוספת שלש שורות: במקום "רשאי" - "חייב", ואני מתיר להוציא מן הכלל הוספתי שאפשר יהיה לבקש תמורת תשלום, הוספת הרשימה. מסיון מדבר זה דשום, ישלמו בעד ההצעה. אני מצטנן שהצעתו תובן כהלכתה. אני מבקש שהרשימות, לפי הנוסח שנקבע והוכנס לחוק - תהיינה באמת. הטובי ביבי ובין החוק הוא, שבדרך כלל צריך לפרסם שנית: אפשר לראות את הרשימות, המרוכזות במקום אחד שקבע שר האוצר, ותמורת הוספת הרשימה הזו, אם רוצים אותה, צריך לשלם כפי שייקבע.

ט. קלפר:

היה ויכוח חריף וסקיף בנוגע ל"חייב" או "רשאי" לפרסם, לפני שנה. התנגדנו לחייב את שר האוצר לדבר, וכל ענין הפרסום נבע מתוך ביטוח אחד - כדי לעודד את התשלום ולהצביע על אנשים ספגרים בתשלומיהם. שר האוצר, כשהוא רואה מטל שרופא אחד משלם הרבה וחלק של רופאים אינו משלם אלא מעט, והוא יודע שהדבר אינו משקף את המצב, הוא יכול לפרסם מה שכתוב ביחס לסקטור, הרי טשום שהיו שאמרו, כי אם יש פרסום צריך לפרסם הכל. אם יהיו אזרחים שירצו להפנות את תשומת לב נציגי מס הכנסה לפלוני אלמוני אשר רחוק מאד משלם את מסיו - יעשו זאת. על כן אני מתנגד להצעה, ששר האוצר יהיה חייב ושאדם יכול להיכנס לכדוק את פלוני יש לו כרטיס במשרד מס הכנסה או לא. על ידי קבלת הצעה זו אנהנו נקים מלשינים בישראל, ולא זו כוונת מס הכנסה. כל מה שנראה כצורך לעידוד תשלום מס הכנסה צריך לעשותו, אבל אין לתת אפשרויות מפורקקות שינצלו אותם אנשים אשר רבו ביניהם, בתור בקשה איש ברעהו. סגנון מס הכנסה, הוא שצריך לעשות הכל כדי שהחייבים ישלמו. בענין הסודיות יש הגיון, ואין הדבר קיים לרגל קדושה בלבד, אלא זו אחת מזכויות האזרח.

ס. לוז:

אינני סבור שיש הכרח להכניס תיקון בקשר עם הצעת החוק המונחת לפנינו, בענין זה, היות וטובטח שאחרי הפגרה תוגש הצעת חוק הרבה יותר יסודית, הטשנה את כל המבנה של מס הכנסה. אני מציע שנדחה את הדיון בשאלה זו לכהדורה שניה של חוק מס הכנסה, כי אין זה אינו לוחץ עלינו, ואילו הצעת החוק מכוונת בעצם לשני ענינים: הניכוי האישי, ומיזוג ענין החברות.

היו"ר י. גורדי:

הובעו שלש הצעות. חבר הכנסת לוז מציע לדחות את הדיון עד לשלב השני, לאחר תום הפגרה.

י. בדר:

הצעת חבר הכנסת לוז אינה לגיטימית, כי אינו יכול להציע הצעה, לדחות הצעה שאני הצעת בקשר לחוק זה.

היו"ר י. גורדי:

הצעת חבר הכנסת בדר היא בתחום הנושא הצעה שניה, של חבר הכנסת ציזלינג, והצעה שלישית - בין אם תקבל הצעה זו או אחרת, לקבוע בחוק שאדם יוכל להיכנס למשרד מס הכנסה ולשאול אם יש לפלוני אלמוני כבטיס, אם נגיע לכלל מסקנה שהדבר אינו אפשרי לפי החוק הקיים.

ס. לוז:

אני רוצה באמת לשמוע אם הצעתו היא לגיטימית או לא.

מר קטרון:

נדמה לי שבצורה כפי שחבר הכנסת לוז ניסח את ההצעה שלו, היא אינה לגיטימית. באופן פורטאלי יש רק אפשרות להציע לא לקבל כל הצעה בענין זה.

היו"ר י. גורדי:

אשאל את חברי הועדה אם ההצעה במנוסת של חבר הכנסת לוז מתקבלת.

א. ציזלינג:

אינני מסכים לה.

הי"ד י. גורני: מטעם שאיש לא הציע הצעה בענין בירור קיומו של כרטיס טס הכנסה על שמו של פלוני-אלטמני, אלא הדבר הועלה כשאלה. נמארות איפוא הצעות חברי הכנסת ציזלינג וברד.

ה צ ב ע ו ת

- הצעת חבר הכנסת ציזלינג, לכתוב "חייב" במקום "רשאי" - לא בתקבלה.
- ההצעה ~~לכתוב "חייב" במקום "רשאי"~~ על דבר עיון ברשימה - לא בתקבלה.
- הצעת חבר הכנסת ברד - לא בתקבלה.

א. ציזלינג: אני מציע שסעיף 14 לפקודה, במקומו יבוא סעיף 13 ואחר-כך סעיף 14. בנוגע לסעיף 14 אני מבקש לדחות את ההצעה. הכוונה היא, שהזכריות אינם מבטלו זכריות, כי זה אבטורו שנותנים סכום לאב וילד בשעה שהיוקר מאטיר. הדבר צריך להיות צמוד לשינויים ולתמורות, ואין כל אדק בקביעת סכום בראשית השנה.

מר ארנוב: מה שמציע חבר הכנסת ציזלינג הוא אחד הדברים הקשים, אילו היה מתקבלים בטלואם לגבי אדמיניסטרציה של החישובים. חבר הכנסת ציזלינג אינו יודע מה תהיינה התמורות של האינדקס, אלא בסוף השנה. אינני רואה מהו הצורך המיוחד הזה בסעיף שיהיה קשור לתמורות האינדקס.

א. ציזלינג: אני מציע את טבלת התשלומים: במקום טבלת שיעור הטס שבסעיף קטן 1 של סעיף 29 של הפקודה, תהא טבלה זו: על כל 500 ל"י... וכו'. בתתי את הטבלה שהצענו אותה, בדירוג אחר.

מר ארנוב: אני מבין שתיוקון זה יכול להיות סכומן לשנת הכנסה הקיימת, כלומר לשנת שומה 1954/55 ולא לשנת 1953/54 שעכשיו דנים בה. אם חבר הכנסת ציזלינג מציע לתקן את הדיקווג של השנה הקודמת, פירושו של דבר שכפי שנהגנו, לגבי עובדים בעיקר - מכיון שעצמאיים אוד לא שלמו, עד שלא יוחלט כאן על הדירוג - יצטרכו להחזיר ללמעלה מ-200 אלף עובדים כספים שקבלו מהם יתר על המידה, אם אנחנו נבטיח את שיעורי הטס.

א. ציזלינג: בשנה שעברה האוצר הנטיה בטפורש סכוונתו לשנות את הפרופורציה של גביית הטס משכירים ולרדת מ-50% ל-40%, והוא עלה ל-55,5%. זה כסף שולקח מעובדים שלא בכונה תחילה. היתה כוונה אחרת. ביחוד עכשיו, אחרי שיש לנו כבר חוקים הקשורים ברכוש, שסם מחזירים - מאי קא טסטע לן? לפי החוק הזה העצמאיים ישלמו יותר. בררנו בשנה שעברה שהדירוג הזה לא יקטין את ההכנסות של האוצר, אלא יפחית מתקבלי ההכנסה הנטו ויגדיל מתקבלי ההכנסה הגבוהה.

כמו כן אני מציע בסעיף 17, לכתוב: "בעניני השומה חייב כל אדם לנהל... אולם הנציב רשאי לשחדר... וכו'".

הי"ד י. גורני: אנחנו עוברים לסכם את הדיונים שלנו. עוד לא הצבענו על סעיפים 3, 4, 5, 6, וכן בסעיפים 14 ו-19 בענין הקנס באחוזים.

ה צ ב ע ו ת

סעיף 3

- לא בתקבלה - הצעת חבר הכנסת ציזלינג, לכתוב: "תוספת היוקר תהיה פטורה מס"
- לא בתקבלה - הצעת האלטרנטיביות של חבר הכנסת ציזלינג
- לא בתקבלו - הצעות חבר הכנסת בדר בטעיה זה
- לא בתקבלו - הצעות סיעת מק"י בטעיה זה
- ג ת ב ל - סעיף 3, מפני שנוסחה בהצעת החוק

סעיף 4

- לא בתקבלה - הצעת חבר הכנסת בדר בטעיה זה
- לא בתקבלה - הצעת סיעת מק"י
- לא בתקבלה - הצעת חבר הכנסת ציזלינג, לקבוע זיכוי במקום זיכוי

אני מציע לכתוב: "היתה ההכנסה...".

פ.מ. לוי:

(אמנן הישיבה ונסתה שב)

ועדת כספים

26.8.1953

חוק לתיקון פקודת מס-הכנסה

תשי"ג - 1953

ש. ב.

ח. אריאב:

אני מציע להשאיר את סעיף 4 כמו שכתוב בחוק. במקרה שהצעה זו לא תתקבל, אני מציע הצעה אלטרנטיבית: כל בעלי הכנסה עד 3625 ל"י, הניכוי יתוקן ל-620 ל"י. כל לירה נוספת מעל להכנסה זו של 3625 ל"י בראה כ-125 פרוטות.

ט. קלמר:

אני מציע אותה הצעה שמציע חבר-הכנסת אריאב. אבל במקום הנסה של 3625 ל"י, אני מציע הכנסה של 3325 ל"י, ולמעלה מזה ייעשה ניכוי של 125 פרוטה.

י. הררי:

אני מציע להשאיר את הצעה המקורית כפי שהוצגה על-ידי הממשלה. במקרה שהצעה זו תיפול, אני מבקש לרשום לי הסתייגות.

א. ציזלינג:

הייתי מבקש מסר ארגוב לומר לי: מהו ההבדל בהכנסות בין 4 ההצעות השונות, מן המכסימום שבהצעת חבר-הכנסת אריאב ועד הצעת חבר-הכנסת לוז. כלומר, ההבדל בין ההצעה הכתובה כאן, בחוק, לבין מה שהיה קודם לכן. אינני יודע כמה אנו מצילים עתה.

ב. צ. ארגוב:

השאלה היתה, אם יתנו לכולם 295 ל"י, כלומר, שגם העצמאיים יזכו בכל 295 ל"י, בכמה זה עלול להחליש את האוצר? בערך ב-7,200,000 ל"י.

אשר להצעות האחרות שנשמעו כאן - הצעתו של חבר-הכנסת לוז אצא אומרת, כי אם יגיע אדם להכנסה של 5385 ל"י, הוא לא יזכה בכל הנחות שהן, גם לא של 125 פרוטה. אצלו נגמר התחום בנקודה זו.

הצעתו של חבר-הכנסת קלמר הסודרת על אדם בעל הכנסה של 3325 ל"י, נותנת 5685 ל"י.

הצעתו של חבר-הכנסת אריאב נותנת 5985 ל"י. אם נלך לפי כל ההצעות האלה, בגיע ל-2,700,000 ל"י. הכל מודים שמהכנסה של 6000 ל"י ומעלה, יש לעשות זאת. זה יתן טן של 1,200,000 ל"י. לפי הצעתו של חבר-הכנסת אריאב נותנת תוספת של 1,200,000 ל"י, כלומר, במקום שהאוצר יפסיד בערך 7,000,000 ל"י, הוא יפסיד רק 5,800,000 ל"י. סכל מקום ההבדל בין שלוש הצעות אלה הוא ההבדל בין 300 ל"י של ההכנסה. ההבדל בהצעת חבר-הכנסת לוז הוא בערך ב-500,000 ל"י.

א. ציזלינג:

אם הצעתי לסעיף 4 לא תתקבל, אני מציע להשאיר את הסכום של 325 ל"י, כלומר, להשאיר את החוק כפי שהיה בשנה שעברה.

הי"ר י. גורני:

אני מעמיד להצבעה את הצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג להשאיר את הסכום של 325 ל"י וימחקו את כל הסעיף.

ה צ ב ע ו ת

- ל א נ ת ק ב ל ה

הצעת חבר-הכנסת ציזלינג להשאיר את הסכום של 325 ל"י ולמחקו את הסעיף

- ל א נ ת ק ב ל ה

הצעת חבר-הכנסת בדר

ה צ ג ע ו ת .

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת המפלגה הקומוניסטית הישראלית
- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת חבר-הכנסת קלמר ביחס להכנסה של 3325 ל"י

היו"ר י. גורין: אנו עוברים לסעיף 5.

סר פרנסר: הצעה זו באה לעזור לחשבונאי, כי הדבר חוסך זמן בביצוע.

ה צ ג ע ו ת :

- ל א ג ת ק ב ל . סעיף 5 כפי שהוא

היו"ר י. גורין: אנו עוברים לסעיף 6.

ק. לונז: על הצעתי בסעיף זה הוסכם כבר. אולם אני מציע שלא נצביע על סעיף זה, כי הוא נובע מסעיף 4 גם בסעיף זה אני מציע זיכוי במקום זיכוי שיועמד על 40 ל"י.

שטרם קיבלנו החלטה עליו.
א. ציזלינג:

ה צ ג ע ו ת .

- להחליט על סעיף 6 לאחר שיתקבל סעיף 4

היו"ר י. גורין: נעבור לסעיף 7, עד אשר יכינו היועצים המשפטיים את סעיף 4.

ה צ ג ע ו ת :

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת חבר-הכנסת ציזלינג להכניס סעיף נוסף לפני סעיף 14 של הפקודה

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת חבר-הכנסת ציזלינג לבעיף 14 עצמו

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת חבר-הכנסת לסעיף 29 של הפקודה ביחס לטבלה

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת חבר-הכנסת לסעיף 43 של הפקודה

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת חבר-הכנסת בדר: שר האוצר יפרסם בנוגע לשנת השומה 1953/45, ובנוגע לכל.

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת חבר-הכנסת בדר לסעיף 5: במקום זיכוי של 180 ל"י יבוא זיכוי של 75 ל"י.

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת מק"י לסעיף 15 ב' של הפקודה

- ל א ג ת ק ב ל ה . הצעת מק"י לסעיף 29 של הפקודה

א. ציזלינג: ב-2 או בשלושה סעיפים אני שמרתי לי את זכות ההסתייגות. אצי סודיע עתה, כי אינני מסתייג.

ועדת הכספים.
26.8.1953
חוק לתיקון פקודת מס-הכנסה
תשי"ג - 1953.

היו"ר י. גורני:
היתה כבר הצבעה ביחס לשיעור ~~אם~~ הקנס אם
במקום 1% לכתוב 3%. שקלתי את הדבר והנני
מצטרף לדעה שיש להטיל קנס בשיעור של 3%. אולם אם תהיה דרישה להצביע
מחדש על כך - לא אתנגד.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה להטיל קנס בגובה של 2% - 5
בעד 3% - 4.

ההצעה להטיל את הקנס בגובה של 2% - ג ת ס ב ל ה

א. ציוזלינג: אני שומר לי את זכות ההסתייגות בענין 3%.

ג. קטרנו:
בהתאם לבקשת חברי הוועדה נישחתה את סעיף 4
של הצעת החוק הסובאת בפנינו: בסוף סעיף
14 תיווסף פיסקה זו: "אולם מי שהכנסתו החייבת במס לפני הניכויים, לפי
סעיף זה ולפי סעיף 15(ב) פחותה מ-5385 ל"י, ינתן לו ניכוי נוסף של
125 ל"י פרוטות לכל לירה מן ההפרש שבין 5385 ל"י ובין הכנסתו האמורה ובלבד
שניכוי נוסף זה לא יעלה על 295 ל"י. לפי הצעת חבר-הכנסת קלמר יהיה
כאן המספר 5685 ל"י במקום 5385 ל"י. אצל חבר-הכנסת אריאב יהיה כאן
המספר 5985 ל"י, ואצל חבר הכנסת הדרי ישאד הסעיף כפי שהוא.

תיקון זה מצריך תיקון גם בסעיף 6 הדין
בשוטה נפרדת. סעיף 6 ייקרא כך: "בסעיף 23, בסוף סעיף קטן ~~א~~
(2) (א) ייווספו הסלים: "בתוספת מחצית ~~א~~ הניכוי הנוסף לפי סעיף 14,
ובלבד שניכוי נוסף זה לא יעלה על 147,500 ל"י לכל אחד."

ד. לונ:
ההנחה היא שאם המחצית משניהם גם יחד
מצטרפת ל-295 ל"י, הם מקבלים 295 ל"י.
אולם כפי שנאמר פה, אי כל אחד איננו רשאי לקבל יותר מאשר 147,500 ל"י.
אזי יכול לצאת מזה ששניהם יחד לא יזכו ב-295 ל"י.

ה צ ב ע ה

הסתייגותו של חבר-הכנסת ציוזלינג ההופכת את 325 ל"י
של הניכוי לניכוי של 70 ל"י - ל א ג ת ס ב ל ה
הצעתו של חבר-הכנסת ציוזלינג לחוק את סעיף 4 - ל א ג ת ס ב ל ה
הצעתו של חבר-הכנסת בדר: "במקום הניכוי א'
האישי של 620 ל"י. - ל א ג ת ס ב ל ה
ההצעה להשאיר את 4 כפי שהוא בהפעת החוק - ל א ג ת ס ב ל ה

י. הררי: אני מבקש לדשום לי הסתייגות.

ה צ ב ע ה

הצעתו האלטרנאטיבית של חבר-הכנסת אריאב - ל א ג ת ס ב ל ה

ח. אריאב: אני מבקש לדשום לי הסתייגות.

ועדת הכספים
26.8.1953
חוק לתיקון פקודת פט-הכנסה
תשי"ג - 1953

ה צ ב ע ו ת:

- לא נקבע לה הצעתו של חבר-הכנסת קלמר לסעיף 4
- נ ק ב ל ה הצעתו של חבר-הכנסת לוז לסעיף 4

הסתייגות לחבר-הכנסת קלמר

היו"ר י. גורני: בסעיף 6 ישנה הצעה מנוסחת.

ה צ ב ע ו ת:

- לא נקבע לה הצעת חבר-הכנסת בדר: "במקום ניכוי של 120 ל"ל לכל אחד מבני הזוג"
- לא נקבע לה הצעת חבר-הכנסת ציזלינג לסעיף 6: "במקום המלים יותר ניכוי של 162,500 ל"ל לכל אחד יותר זיכוי של 37,500 ל"ל"
- לא נקבע לה הצעת חבר-הכנסת אריאב להשאיר את סעיף 6 כפי שהוא
- נ ק ב ל ה הצעת התיקון שאותה קרא פה קיטרון לסעיף 6

ב. השימוש בעודפים של שנת 1952/53 (בנוכחות ד"ר ארנון).

היו"ר י. גורני: כזכור לכם הגישה לנו הממשלה רשימה של עודפים. קיימנו דיון על כך ונתברר שישנם ספיקות מבחינה תחוקתית בקשר לכך. הממשלה החשדה את הרשימה שלה. דיברתי עם ד"ר ארנון וביקשתי להחזיר לנו את הרשימה טרם שאנו יוצאים לפניה.

ד"ר ארנון: השענה של ועדת הכספים היתה - אין זו בעיית הרשימה שבלתי אפשרי להשתמש בעודפים של סעיפים מסויימים, אם יש גרעון בסעיפים אחרים של אותו סעיף גדול. זאת, למרות שוועדת הכספים אישרה בשנה שעברה את העודפים והיה אותו מצב. האוצר איננו חושב שנוהג זה הוא טוב. עתה המצב הוא כזה: הואיל והיו גרעונות בסעיפי מישנה ופפרטים מסויימים לא שילמנו בשנה שעברה את כל הסכומים המגיעים בסעיפי מישנה אחרים ובפרטים אחרים. האוצר עשה רשימה כאילו אין גרעון בסעיף הכולל והביא את הרשימה הזאת לוועדת הכספים כדי לאפשר את התשלום בסעיפים האלה. האוצר איננו מבקש עתה לגבי סעיפים אלה להשתמש בעודף. אבל הואיל והגרעון בסעיף הכולל בא על סמך התיקרות שחלה בשנה שעברה, ומאחר שישנו סעיף מיוחד עבור התיקרות, בתקציב השוטף, מבקש האוצר עתה אפשרות לקחת מ"תקציבים מיוחדים" נחלק המיועד להתיקרות, ולחלק בספיקים אלה לפי הרשימה שהוגשה לוועדת הכספים. כדי לאפשר את התשלום בסעיפים האלה על סמך ההתחייבויות של המשרדים בכל הסעיפים שיש להם לולא היה הגרעון בסעיף הכולל. - זוהי הצעת האוצר בקשר עם העודפים של שנת 1952/3.

באופן אישי, ברצוני לבקש סליחה שוועדת הכספים לא יכולתי להביא לפני הפגרה את כל הרשימה עם כל הדברים. אולם אנו מבקשים זכות להשתמש בתקציב המיוחד של התיקרות ולתת כמיקדמה את תוספת היוקר לסעיפי המשכורת לחצי שנה. אולי איננו צריכים לעשות זאת, מפני שבסעיף משכורת יש מספיק כסף לכל השנה. עשינו חשבון בכמה תעלה תוספת

ד"ר ארנון:

היוקר לחצי שנה על התקציב המאושר. כן עשינו רשימה ורצינו להביאה לפני ועדת הכספים. התברר, כי עלינו לעשות ביקורת בקשר עם המספר הריאלי, אם באמת היו אנשים אלה בתפקידים שונים. מכיון שיש לעשות ביקורת זו, בלתי אפשרי היה להביא את כל הדברים לוועדת הכספים עוד לפני הפגרה. יש לבדוק את הדברים לפי המציאות אצל החשב הכללי, אם באמת כל האנשים של התקן נמצאו בעבודה. אם הם לא נמצאו בתפקידים שונים, אין צורך להוסיף לסעיף זה את הכסף. אולם אני חושב, כי סחובתי להודיע לוועדה שאנו רוצים להביא זאת בפני הוועדה, אף רצינו לעשות זאת עוד לפני הפגרה: חלוקת הרזרבה של ההתיקרות לשנה השושפת.

היו"ר י. גורני: יהיה עלינו לקבל מכתב רשמי מן האוצר, ולכשנקבל אותו, הוא יונח על שולחן הברט הוועדה. העניין

כאן הוא: כיצד לחלק את הסך של 25,000,000 ל"י המיועדים מצד אחד - לצרכי בטחון ומן הצד האחר - לצרכי ההתיקרות. אמנם אנו יודעים מה כוונותיו של האוצר. אבל על ועדת הכספים לקבל הצעה רשמית. לא אחת שמענו שיטנם שני סכומים, 15,000,000 ל"י ו-10,000,000 ל"י. צריך להיות ברור, כי איננו דנים על תקציב הביטחון, אלא ועדת הכספים צריכה לדעת מהו הסכום המיועד להתיקרות ומהו הסכום המיועד לתקציב הבטחון. כאשר יתברר שהסכום המיועד להתיקרות הוא 10,000,000 ל"י, מתעוררת השאלה מתי תוכל ועדת הכספים לדון בכך, כי היא תתכנס לא לפני חודש אוקטובר.

ועדת הכספים החליטה, כי ביחס לתקציב הביטחון מאשרים תקציב ביניים, כך שעניין זה איננו מדאיג. אולם הבעיה היא אחרת, היא זו שאותה הציג עתה ד"ר ארנון: כיצד יחיו המשרדים במשך הזמן הזה ביחס להתיקרות. לכשנדע מהי ההתיקרות, נוכל להחליט על כך. לפי שעה אין עדיין רשימה מדוייקת. ישנו רק התקן, אך התמונה עדיין איננה שלמה. לכן מבקש ד"ר ארנון מוועדת הכספים שעד חודש אוקטובר תסמין את ידי האוצר שיוכל להוציא כספים מתוך סך של 10,000,000 ל"י כדי לספק את צרכי ההתיקרות של 7 חודשים. ד"ר ארנון אמר שהם הביאו רשימה של עודפים שאינם קיימים למעשה, מסום שכמה משרדים - חכאן אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה כאשר הוא הביא את החלוקה של סך 34,000,000 ל"י מתקציבים מיוחדים לשנת התקציב 1952/53. אנו הפרדנו בין 23,000,000 ל"י לביטחון ונשאר סך של 11,100,000 ל"י ולשם כך הוא הביא את הרשימה, כיצד יהיה עלינו להשתמש בסכום זה. הוא אמר שהוא מוריד 3% באופן גלומאלי מכל התקציבים. הוא יעשה זאת, למרות שיעמוד במאבק קשה עם המשרדים והוא יודע כי הדבר אינו ניתן להגשמה במלואו. הוא אמנם נאבק עם כמה משרדים וניצח אותם בתקציב של שנת 1952/53. חסרו להם סכומים גדולים בחינוך, בריאות ועוד. אתה שר האוצר צריך לפתור כמה בעיות ולהחזיר לתקציבים את 3%, אף להחזיר את אותם הסכומים שמעבר ל-3%.

אשר ל-3% - אזי השימוש בעודפים, למעשה, אין עודפים, כי מה הם העודפים האלה? בכמה סעיפים לא שילמו למוסדות שהבטיחו להם תקציב, מסום שהוציאו את הסכומים על חשבון סעיפים אחרים. כאשר הגישו את רשימה העודפים לפני מספר שבועות התעורר ספק מבחינת המועדים. אינני נזקק לסעיף התקציב המדובר על השימוש בעודפים, כי הרשימה כאילו מתאימה מבחינת המספרים. אולם למעשה, נותק הקשר עם הסעיפים המיוחדים בחוק התקציב, נותק להלכה. לכן, יש לנו תקציב להתיקרות ואני מבקש לתת אפשרות להחזיר למוסדות שלא שילמו את הסכומים מתקציב ההתיקרות - זו משמעות הצעתו של ד"ר ארנון. הרשימה אינה יורדת. אבל הבסיס החוקתי עובר לבסיס אחר. כידוע לכם חסרו סכומים גדולים במשרד הבריאות ובמשרד החינוך - היינו רוצים לשמוע הצעה גם בכיוון זה, כדי לדעת כיצד סחלים את הפרק הזה בתקציב של שנת 1952/53.

י. גורני: האם האוצר רוצה לתת למשרדים את החסר להם, או את החסר בגיבול, בתקציב 1952/53 מתקציב שנת 1953/54.

ד"ר ארנון: כן.

י. בדר:
האוצר אינו יכול לתת כיום מתקציבים לא מק של ההכנסות הקבועות אלא גם של ההוצאות. אם הוא לא נתן זאת למשרדים האלה עד 30.6.53 ושילם - יש לנו פנאי לזון בכך. אם הוא לא שילם זאת עד היום ומחכה להחלטה - המי אין לנו כל רשות להרשות שימוש בכספים של תקציב 1953/54 לתקציב 1952/53. תרציב שנת 1952/53 כבר איננו קיים. מכל מקום הייתי מרוצה לו הייתי מקבל הצעה כזו בכתב.

ח. אריאב:
יוצא איפוא, כי ישנם גרעונות למשרדים השונים דהם רוצים לכסות זאת בתקציב של שנת 1953/54.

י. בדר:
עובדה היא, כי בתקציב השוטף ישנם סכומים למטרות מסויימות, וישנם סכומים בתקציבים אחרים מיוחדים. התקציב המיוחד הוא לכיסוי תקציב הביטחון של השנה הזאת, או לתוספת ההתיקרות של השנה הזו, ואין שם אף פרוטה אחת לגרעונות של השנה שעברה.

היג'ר י. גורי:
בחוק התקציב כתוב שוועדת הכספים על-פי ההצעה הממשלה תחליט על חלוקת הסכום שהוקצב בסעיף 30 - תקציב מיוחדים, ותקבע את הסכומים שיוקצבו: (1) לתקציב הביטחון, (2) לרזרבה מיוחדת. בסעיף ד' באשר, כי שר האוצר רשאי לקבוע באישור ועדת הכספים של הכנסת את הסכומים שיוקצבו או יועברו לרזרבה מיוחדת על-פי סעיף קטן א'-ב. ברור, כי חבר-הכנסת גלגל בדר יכול להופיע על במת הכנסת בטענה פוליטית - אינני יודע מה ישיב על כך שר האוצר. אולם אם אני חוזר לטענה הפשפשית - הרי בדמה לי, כי הגבר הוא מדיספוזיציה של שר האוצר הפציע להשתמש בסכומים אלה ומבקש את ועדת הכספים לאשר זאת.

י. בדר:
על יושב-ראש הוועדה לקרוא את הסעיף המדובר כיצד יש להשתמש בסך של 25,000,000 ל"י, וכן את יתר הסעיפים, יחד עם הסעיף הראשון של החוק הממשלה רשאית להוציא בשנת הכספים המסתיימת ביום זה וזה, הנקראת שנת הכספים 1953/54 סך של 216,300,000 ל"י, והיא לא תוציא אף פרוטה יותר מזה.

שיטת הממשלה היא של תקציבים שנתיים. לפי שיטה זו ניתנת סמכות להשתמש בכספים לצרכי הוצאות של שנה מסויימת, או בסך השנה. אולם יש יוצאים מהכלל ואפשר להוסיף פרטים טכניים ומעשיים. תמיד אפשר להשתמש בכספים מסויימים אחרי גלגל המועד לצרכי הוצאות של השנה הזו. אם רוצים להשתמש בכספי שנה זו לצרכי השנה הקודמת - לכך דרושה סמכות מיוחדת, חוק מיוחד.

ח. אריאב:
הכנסת אישרה תקציב לא בסכום שוטפלי אלא המחולק לסעיפים וסעיפי שנה שונים. ההצדקה היחידה יכולה להיות - להשתמש ברזרבה למטרה שרוצים. ישנם מספר גרעונות למשרדים השונים בשנת התקציב 1952/53 המגיעים לסך של 1,170,000 ל"י. הצעת שר האוצר האומרת להשתמש לם כך ברזרבה של שנת 1953/54. אולם לא הייתי רוצה גלגל שתחת הכותרת "השאטש בעודפים" לדבר על כיסוי גרעונות של השנה שעברה. אלה הן שתי שאלות שונות. ובצדק, מאחר שאנו קיבלנו הודעה שהתקציב התאזן ועתה מדברים על גרעון. הרזרבה בסך של 1,400,000 ל"י היא קדושה למטרות ההתיקרות, אם נוגעים בזה. מדוע לא נכסה גם את התוספות האלה. אני יכול להסכים לכך אם הרזרבה היא סתפית ולא נקבעה למטרה מסויימת - ישנה רשות פורמאלית לוועדת הכספים יחד עם שר האוצר להוציא סכומים אלה על מה שהם רוצים, פרט אם אין זה קודש למטרות ההתיקרות.

ז. שפר:
מונה לפני מכתב מה-29.6 של שר האוצר לוועדת הכספים. הסכתב מודיע, שישנו עודף בסך של 1,170,000 ל"י והוא מבקש רשות להשתמש באותם הסעיפים. עתה שומע אני, כי כל הרשימה הזו אינה קיימת. כן כתוב, כי בהתאם לסעיף 7(א) של העודפים - אין גרעון וכבר שילמנו סך של 714,000 ל"י. עתה אינני מבין כיצד אפשר לומר

ז. שפר:

שאינן זה עורך, ושאת על חשבון 1,400,000 ל"י. שאלתי מכוונת, האם המכתב עדיין קיים, או במקומו אגב המכתב?

היו"ר י. גורני:

משכו אותו חזרה. אבל הרשימה כשלעצמה אינה משתנה, אלא משתנה הבסיס החוקי שאליו

היתה קשורה.

ז. שפר:

המכתב נלקח חזרה והרשימה נשארת רשימה של חוב בלבד?

ד"ר ארנון:

כן. ישנם שני סכומים של עודפים 11,170,000 ל"י ו-714,000 ל"י.

י. גורני:

זו לי הפעם הראשונה שאינני מבין את ד"ר ארנון. עובדה היא שיש בפנינו דין-וחשבון ל-31.3.53. לפי דין-וחשבון זה הוציא האוצר מספר מליונים יותר בין 7,500,000 ל"י ל-9,000,000 ל"י, כלומר, בסכומים אלה הוציא האוצר יותר מאשר מותר היה לו. עתה מתברר שהאוצר מוכרח להוציא לאותן המטרות עוד 1,500,000 ל"י, או כמעט 2,000,000 ל"י, כלומר, שהסכום הכללי הוא בין 9,000,000 ל"י ל-12,000,000 ל"י שיש להוציא על חשבון התקציב הקודם. הדרך הפשוטה היא להכניס תקציב נוסף, כלומר, חוק תקציב נוסף. בדרך כלל עושים זאת לפני ה-31 במרץ. מכל מקום ההבדל הוא רק בצורה, כי חוק הוא חוק גם כאשר מביאים בחודש מרץ את ההוצאות שנעשו כבר. הרי מבחינה משפטית הדבר הוא בסדר - מביאים תקציב נוסף על סך של 1,000,000 ל"י בערך והכנסת תקבל חוק תקציב נוסף. כאשר נעשה זאת, הרי הגרעון שלפני ה-31 במרץ נשאר לא פתור. אולם מכאן עלי להבין היום שאתם דוברים להכניס זאת לתחום 25,000,000 ל"י.

ז. שפר:

הרי הודיע יושב-הראש שהרשימה נשארה עדיין בתוקפה ויש להשיב למשרדים האלה על סכומים אלה כפי שמופיע הדבר ברשימה על חשבון 1952/53. אולם עתה אני שומע, כי יש עוד סכום של 714,000 ל"י.

ד"ר ארנון:

למען הדיון, 871,660 ל"י שאינם ברשימה.

היו"ר י. גורני:

ישנם 2,000,000 ל"י שיש להשלים אתהם את החסר בתקציב 1952/53. מבחינה פורמלית-משפטית אנו צריכים להזקק לתקציב נוסף, או אם נסכים בתוקף הסמכות שניתנה לנו בחוק התקציב לקחת את הסכום הזה מתוך סך של 10,000,000 ל"י של ההתייקרות. אם כן הדבר - נפעל בכיוון זה. אם לאו - נחפש דרך אחרת.

י. גורני:

בסעיף תקציבים מיוחדים של שנת 1953/54 להקציב קצת פחות מסך של 2,000,000 ל"י לצרכי ההוצאות שבטעיפיים אמשאצ השונים המופיעים בתקציב ההוצאה של שנת 1952/53 ואשר תמיד נעשו. אני טוען: א. אנו יודעים על העברת סכומים מפרט לפרט ומסעיף משנה לסעיף משנה בתוך אותו תקציב. אבל איננו יכולים להעביר מסעיף הוצאה של שנה אחת לתקציב הוצאה של שנה אחרת. ב. איננו יכולים לעשות זאת מפני שהתקציב קשור לשנה מסוימת, משתי בחינות: 1. בדרך כלל יש להוציא את כל הכספים במשך שנה מסוימת. ישנם יוצאים מן הכלל המוגבל בזמן. אבל בדרך כלל במשך השנה המסוימת יש להוציא את הסכומים. 2. לצרכי תקציב השנה הזאת, הרי מבחינה פורמלית רוצה אני להדגיש שלתקציב ההוצאות קודמים: תקציב ההוצאה לשנת... ג. לו היינו מקבלים את ההנחה שאפשר להעביר מסעיף מסוימים של השנה השנייה כיסוי ההוצאות של השנה הראשונה, נביח, מן הרזרבה הכללית היינו הופכים את הסעיפים 7,6,5 לפיקציה. אם כוונת המחוקק היתה לכסות את ההוצאות של השנה האחת מן הרזרבה של השנה השנייה לא היו באים הסעיפים השונים כדי לאשר זאת, אלא

י. בדר:

זאת
שר האוצר היה עושה בפנישרין ולוקח את הסכומים מן הרזרבה. זה הורס את
המחיצות בין שנת תקציב אחת לשנת תקציב אחרת. בחוקים הדברים מוגדרים
באופן מאוד מדויק. ד. אם בשנה פטרייבת הוצאו, או צריך היה להוציא
יותר מאשר יש בתקציב - זהו המקרה שלפנינו - הרי אני שולל מבחינה
משפטית איזה שהוא הבדל בין 7,500,000 ל"י שהאוצר הוציא כבר ללא יסוד
בחוק, ועוד 2,000,000 ל"י, הרי יש לעשות את הדבר המקובל והקבוע -
להביא חוק תקציב נוסף. מבחינה פורמאלית אין הבדל אם חוק התקציב הנוסף
יבוא מראש, לפני ההוצאה, או אחרי ההוצאה, כלומר, עוד בתקופת השנה
או בדיעבד.

הישיבה נבעלה בשעה 13.00.